

kelig betydningsfulde Indrømmelser derigennem, at vi i Modsætning til tidligere faar en finansiel Begrænsning, og dels, fordi der i dette Lovforslag staar en Bestemmelse, som jeg for mit personlige Vedkommende sætter megen Pris paa, nemlig at andre apanagerede Hoffers Betjente end Kongens ikke skal have noget som helst Krav paa Pension. For det første er der jo paa dette Punkt et Brud med tidligere Praksis, thi man har jo tidligere bevilget Pensioner i saadanne Tilfælde, og for det andet er det ogsaa et Skridt videre paa den Bane, som Rigsdagen allerede tidligere efter min Mening saa rigtigt er slaaet ind paa, nemlig at Staten kun har Forpligtelser overfor den regerende Konge og Dronning, i det nu foreliggende Tilfælde tillige Enkedronningen, og Tronfølgeren, men i øvrigt har Staten ikke nogen som helst finansiel Forpligtelse overfor Kongehusets andre Medlemmer. Dette Standpunkt føres her gennem dette Lovforslag, hvis det vedtages uforandret, et Skridt videre ud, jeg tror saa langt ud, at man herved har faaet afgjort, at Staten under ingen Omstændigheder kan komme til at paatage sig nogen finansiel Forpligtelse overfor saadanne Medlemmer af Kongehuset, og det hilser jeg med megen Glæde.

Formanden: Folketingsmanden for København Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

K. M. Klausen: Den højtærede Minister udtalte før, at hvis den Stilling, som Socialdemokratiet indtager i denne Sag, blev godkendt her i Rigsdagen, vilde det betyde en Nedsættelse af Kongens Civilliste. Det er fuldkommen rigtigt, det vilde være at formindske Kongens Civilliste, og jeg har ikke det mindste imod, at den Opfattelse bliver slaaet fast, da jeg mener, at Kongens Civilliste er sat alt for højt. Der er ingen Mening i, at et lille Land og et lille Folk som vort skal yde 1 Mill. Kr. til Kongen, og vi har ønsket og ogsaa stillet Forslag om, at Civillistens Beløb skulde være betydeligt mindre. Jeg har derfor ikke noget imod, at den Opfattelse gøres gældende, at der her gøres et Forsøg fra vor Side paa at nedbringe Civillistens Størrelse.

Finansministeren (N. Neergaard): Jeg skal gøre det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle) opmærksom paa den historiske Kendsgerning, at Pensionslovene af 1851

og 1858, som jo er det Grundlag, hvorpaa Lovgivningsmagten har handlet i disse Sager, kun beskæftiger sig med saadanne apanagerede Hoffer, for hvilke Apanagerne er bestemt inden 1851, og der har ikke siden den Tid foreligget noget Tilfælde, hvor Hoffer, for hvilke Apanage er fastsat efter den Tid, er ophørt, og hvor altsaa Spørgsmaalet om Pensioner kunde komme til at foreligge. Var det kommet til at foreligge, skulde jeg tro, at Lovgivningsmagten havde taget det Standpunkt ikke at pensionere de Funktionærer, der har været knyttet til de saaledes ophørte apanagerede Hoffer.

Til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) skal jeg sige, at jeg ikke ved denne Lejlighed ønsker at rejse nogen Debat angaaende Civillistens Størrelse. Jeg skal kun sige — jeg tror paa Flertallets Vegne her i Salen —, at vi ikke har næret noget Ønske om at nedsætte Civillisten, blandt andet fordi den Omstændighed, at Civillisten opretholdes uforandret, som den har været i et halvt Aarhundrede, i Realiteten betyder en ikke ganske ubetydelig Nedsættelse, idet Priserne paa alle mulige Fornødenheder, ogsaa dem, Civillisten behøver, og en stor Del af de Lønninger, den skal udrede, er stegne i en ganske overordentlig Grad, saa der ikke er Tvivl om, at naar vi nu har vedtaget en Civilliste paa 1 Mill. Kr., er det i Virkeligheden en væsentlig mindre Civilliste end den, Kong Christian den Niende fik bevilget, og en yderligere Formindskelse har, som jeg nok tør sige, af Flertallet her i Tinget ikke været ønsket.

Formanden: Folketingsmanden for Sorø Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Zahle: Det Argument, som den højtærede Finansminister her førte frem, kan have sin reelle Rigtighed, men jeg beder om, at denne Tankegang maa blive erindret, naar vi kommer til at strides om, hvorvidt meget lavt lønnede Statsfunktionærer skal have deres Løn forhøjet. Jeg gør ingen Indvending mod, at Kongen bliver stillet saaledes, at han kan leve paa en kongelig Fod, men det er ogsaa et Krav, at enhver Statsfunktionær bliver stillet saaledes, at han kan leve paa en menneskelig Fod.

Hermed sluttede Forhandlingen.